

Onorată audiență, distinși oaspeți

Scriitorul Ion Druță, mare creator de opere perene, a făcut să se vorbească, în literatura noastră, despre o întreagă *epocă a lui Ion Druță*, care se așterne prin viața și creația acestui mare maestru în raport și în context cu viața poporului său.

În *epoca lui Ion Druță*, complexă și controversată, s-au întâmplat de toate – răzvrătire și cenzură, luptă și cedare, victorii și eșecuri, adevăr și minciună, bine și rău, iubire și ură. Această dramatică *epocă* se face, însă, remarcată prin strălucirea unui talent inedit „de poet al prozei” – Ion Druță

Las pe seama criticilor literari și de artă să se pronunțe asupra chestiunilor de ordin filozofic și estetic ale creației druțiene. Țin să subliniez doar că academicianul, prozatorul, dramaturgul Ion Druță, născut în localitatea Horodiște, județul Soroca, a reușit să revoluționeze întreg fenomenul cultural al timpului prin mesajul său creștin, interzis pe atunci, dar și prin „deplasarea radicală a accentelor de pe eveniment pe sentiment, de pe conștient pe subconștient, de pe societate pe om”, precum a observat istoricul literar Nicolae Bilețchi.

În anii '70, în plină perioadă de sovietizare, Ion Druță a avut inspirația și măiestria de a ilustra adevărata frumusețe a sufletului omenesc și a poporului nostru, provenite din tradițiile și credința sa milenară.

Scriitorul Ion Druță a avut curajul să pledeze cauza națională într-o vreme când nimeni nu îndrăznea să se

pronunțe împotriva politicii oficiale de deznaționalizare și rusificare forțată. În discursul său rostit, în anul 1965, la congresul Uniunii Scriitorilor de la Chișinău, Ion Druță a spus clar: „Pentru o limbă cu rădăcinile latine ar fi firesc să se treacă la alfabetul latin”.

Generațiile mai tinere ar trebui să cunoască faptul că anume scriitorului Ion Druță îi revine meritul deosebit de a fi lansat ideea editării la Chișinău, în februarie-martie 1989, a primului ziar în grafie latină numit sugestiv *Glasul*.

Trebuie să recunoaștem și faptul că opera lui Ion Druță a fost o școală extraordinară pentru câteva generații de conaționali de-ai săi, cu impact și asupra altor popoare, dovadă fiind și succesul pieselor druțiene, puse în scenă inclusiv de către cunoscutul regizor Ion Ungureanu în colaborare cu marele compozitor Eugen Doga, pe diferite scene ale lumii: la Moscova, Riga, Varșovia, Paris etc.

Comunicându-ne, prin creațiile sale artistice, „o experiență umană esențială” – vorba cunoscutului teoretician literar Adrian Marino, activitatea scriitorului-academician Ion Druță este edificatoare și pentru conceptul european de societate bazată pe cunoaștere pe care-l promovează actualmente Academia de Științe a Moldovei. Participarea la conferințele de rezonanță internațională, inițierea editării unor cărți valoroase ale scriitorilor „nedreptățiți”, contribuția la deschiderea complexului muzeistic *Constantin Stere* de la Cerepcău, lansarea valorosului proiect internațional *Dinastia Cantemir* în 8 volume, sunt parte a discursului științific

și cognitiv neîntrerupt pe care Ion Druță îl promovează de-a lungul anilor.

Ion Druță, președinte de onoare al Uniunii Scriitorilor de la Chișinău (1987), membru de onoare al Academiei Române (1990), membru titular al Academiei de Științe a Moldovei (1992), prin viața și opera sa, lasă să continue o *epocă* irepetabilă, în care spune Mihai Cimpoi: „opera lui Ion Druță... este în total o expresie a rezistenței spirituale și morale în fața a tot ceea ce subminează naționalul, umanul, sacrul”.

Acad. Gheorghe Duca,

președintele

Academiei de Științe a Moldovei